

**Збаразька санаторна загальноосвітня школа-інтернат
I-III ступенів Тернопільської обласної ради**

Сценарій свята

Ти себе Українкою звала...



З досвіду роботи
Вчителів початкових класів
Судин М.В.
Гуменюк І. М.
Костоглод І. Д.
Івасик С.В.

У нашім залі на столі
Портрет стоїть у рамі.
Він всім знайомий-
І мені, й татусю, й мамі.
З портрета дивиться на нас
Землячка-поетеса.
Це-гордість нашої землі,
Нескорена, незламна Леся.

На сцену виходять ведучі-хлопчик та дівчинка

Ведуча: 25 лютого 1871 року в місті Звягелі (Новоград-Волинський) на Волині народилася велика українська поетеса Леся Українка. Леся Українка, тобто Леся з України,-це літературний псевдонім. А справжнє ім'я поетеси-Лариса Петрівна Косач.

Ведучий: Батько її був юристом, людина лагідна і привітна. А мати-всім відома письменниця Олена Пчілка.

Ведуча: Згодом сім'я Косачів переїжджає у село Колодяжне. Саме там і пройшло дитинство Лесі. Сьогодні в будинку, де проживала сім'я,-музей.

Ведучий: У сім'ї було шестеро дітей. Леся була другою дитиною. У чотири роки вона вже добре читала. А згодом сама часто перекладала з російської та польської мов на українську.

Ведуча: Леся була привітною і допитливою дівчинкою, надзвичайно вродливою та чутливою до краси. Вона була милосердною до всього і до всіх. Їй хотілося захистити зайчєня від вовка, першу квіточку від негоди, подружку від хвороби, людину від зла.

Ведучий: Мати, Олена Пчілка, дуже любила свою доньку і доклала багато зусиль, щоб її Леся виросла розумною, освіченою людиною. Маленька Леся дуже любила ліс, квіти і часто стежинкою бігала до лісу, щоб помилуватися його красою.

(сценка «Дівчинка і бабуся»)

Ведуча: Стежинкою біжить дівчинка. Добігла до останньої хати, за якою вже починався ліс, густий та дрімучий. Під хатою сидить старенька бабуся.

Бабуся: -А куди це ти дитино йдеш?

Леся: -До лісу, бабусяю.

Бабуся: -До лісу? А хіба ти русалки чи лісовика не боїшся?

Леся: -А чого мені боятися? От я в книжечці читала про русалок, то вони зовсім не страшні.

Бабуся: -У книжечці, кажеш? А хіба ти читати вмієш?

Леся: -Вмію. Всі ж уміють.

Бабуся: -Дивна ти, дитинко! Убрана, як усі люди, і говориш по нашому, і читати вмієш. Хто тебе навчив?

Леся: -Матуся.

Бабуся: -То й мати вміє читати? А чия ж ти? Щось я тебе ніде не бачила.

Леся: -Бо я недавно із Звягеля приїхала. Я Косачівна, а звать мене Леся.

Бабуся: -То ти панова донечка? Я не знала, що з панночкою розмовляю. Пани ж усе по московському розмовляють

Леся: -А чого ж нам мови своєї соромитись. Всі мої рідні та родичі так розмовляють. І дядько Драгоманов, і тіточка Олена...(сумно)

Бабуся: -Чого ж ти засмутилася, моя пташко?

Леся: -Бо тіточку в Сибір вивезли за те, що по- українському говорила.

Бабуся: -Із Сибіру люди вертаються, не плач, моя пташко. А от коли тіточку засудили, то чи не страшно тобі по- українському говорити й одягатися?

Леся: -Ой ні, бабуся, нізащо в світі своєї мови не відцуруюся!

Бабуся: -Що ж, бачу, ти завзята дівчинка. Рости велика!

Леся: -До побачення, бабуся!

Ведуча: І пішла собі далі стежинкою дівчинка, замислившись.

(Пісня «Вже сонечко в море сіда»)

Ведуча: -Леся була надзвичайно терплячою і стриманою. Вміла терпеливо зносити біль і горе. Про це вона пише в одному із своїх віршів.

(Вірш «Як дитиною бувало»)

Ведучий: -Коли Леся була маленькою, вона разом із батьками і сестрами посадила садочок: яблука, груші, вишеньки. І згадкою про той садочок, про дитячі роки і став вірш «Вишеньки»

(Інсценізація вірша- пісні «Вишеньки»)

Ведучий: Коли Лесі виповнилось десять років, вона написала свій перший вірш «Надія», який присвятила тітці Олені, яку було заслано в Сибір.

(Вірш «Надія»)

Ведуча: Вірші були такі гарні, що їх почали друкувати. Свої вірші дівчинка підписувала «Леся Українка». Дуже любила Леся українську природу. Вона описувала ніч і струмок...

Вірші «Ніч»
 «Струмок»
 «На зеленому горбочку»

Ведуча: Леся була веселою, жвавою та життєрадісною дівчинкою. Була такою ж як і ми. Любила бігати, співати, грати ігри.

Ведучий: Улюбленою грою Лесі була гра «Козуню-любуню»

(Гра «Козуню-любуню»)

Ведуча: Леся дуже любила плести віночки з квітів і прикрашати ними свою голівку. Вважалося, що вінок може захистити молоду дівчину. У ньому кожна квіточка ніби оберіг від нечистої сили і лиха.

(Виходять дівчатка плести вінок)

-Давайте і ми сплетемо віночок пам'яті Лесі Українки.

-Я вплету до віночка ромашки-символ миру і кохання. Це улюблені квіти Лесі. Нині медицина здолала таку важку хворобу як туберкульоз. Колись він забирив багато життів, надто молодих, і Лесине теж. Раніше існувало товариство боротьби з туберкульозом, і його емблемою була ромашка.

-Я хочу вплести барвінок. Існує легенда, що хлопець Бар полюбив дівчину Вінку..В день весілля відьма окропила їх чорним зіллям, і молодята зникли. Матері скропили землю сльозами, і незабаром з'явилися квіти, які назвали «барвінок». З того часу люди вважають барвінок символом життя, пам'яті і вдячності.

-А я безсмертник вплету..Він тому так називається, що людям здоров'я дарує. Його відвар від багатьох хвороб рятує. Це символ безсмертя.

-Я вплету у віночок волошки. Волошки-символ вірності і постійності. Ще їх вважають царськими квітами.

-А я хочу вплести до Лесиного віночка калину. Калина-символ краси, вроди і мужності.

-А я любисток вплету-символ любові і відданості.

-Я вплету конвалії. Здається, ця квітка витончена руками лісових гномів. Її ще звать «лілія долин». Ці квіти порівнюють із перлинами щасливого сміху лісової Мавки. Конвалії-символ ніжності і чарівності.

-Мак- символ печалі і туги. Ми сумуємо за тобою, Лесе, тому вплітаємо мак у віночок.

(дівчатка кладуть вінок біля портрету Лесі Українки)

Ведуча: Життя Лесі Українки складалося нелегко. Коли їй виповнилось 11 років і вона була сповнена райдушних мрій, несподівано підкралася страшна хвороба-туберкульоз кісток. Підкралася і все життя не відпускала Лесю.

Ведучий: А сталося це так. Була зима. Леся пішла на річку подивитись як святять воду. Вона дуже змерзла в ноги. Саме з того часу вона занедужала-почали боліти ноги, а потім-руки. Внаслідок сильної простуди розвинувся туберкульоз кісток.

Ведуча: Природа щедро обдарувала Лесю-дала їй не лише поетичний хист, а й неабиякі здібності до малювання і музики. Вона грала на фортепіано. Дівчинка часто говорила, що з неї був би кращий музикант ніж поет.

Ведучий: У 12 років хвороба перервала захоплення музикою. Їй прооперували руку, що позбавило можливості грати на фортепіано.

Ведуча: Про це Леся пише у своєму вірші «До мого фортепіано». Вона з болем прощається з інструментом.

(Вірш «До мого фортепіано»)

Ведучий: Через хворобу Леся ніколи не вчилася в школі, однак змогла стати високоосвіченою людиною. Самостійно опанувала 13 мов, завдяки своїй надзвичайній силі волі.

Ведуча: Не піддається дівчина недузі. Вона вважає: « Не можна, гріх бути інвалідом, коли так багато роботи.»

Ведучий: Важка хвороба вісімнадцятирічної дівчини жене її, немов відірваний від дерева листок, з рідної Волині у теплі краї. Вона вперше їде на лікування в Одесу.

Ведуча: Перед її очима поставало подільське село. Саме тут, в Одесі, Леся пише свій вірш «Красо України, Подолля». В ньому вона оспівує красу і багатство подільської землі.

(Вірш «Красо України, Подолля»)

(Далі звучить пісня «Ти ж моя лілеє»)

Ведучий: Поезію Леся Українка творила впродовж усього життя, перемагаючи біль і муки тяжкої невиліковної хвороби.

(Вірш «Давня весна»)

Ведучий: Лежучи хворою, Леся часто згадувала свою добру і ніжну маму, яка розповідала їй казки, співала пісень, а братикам і сестричкам-колискові. Леся теж писала колискові пісні. Послухайте одну з них.

(Коліскова пісня «Місяць ясененький»)

Ведучий: Творчість Лесі Українки багата і різноманітна. Її поезія свідчить про велику любов до рідної землі, вболівання за долю свого народу.

Ведуча: Серед зібраних українських пісень, ігор, які написала поетеса і передала нам у спадок, є багато казок. Однією з них є казка «Біда навчить»-улюблена казка дітей. Пропонуємо вашій увазі інсценізацію уривка цієї казки.

(Інсценізація казки «Біда навчить»)

Ведуча: Надзвичайно скромною була Леся Українка. Вміла розрадити інших і себе. Незадовго перед смертю, коли ледве могла ходити, Потішала себе: «І на лежачих світить сонце»
«Боротьба і праця»-таким був зміст її життя.

Ведучий: 1 серпня 1913 року в грузинському місті Сурамі померла Леся Українка. Тіло її перевезли до Києва і поховали на Байковому кладовищі.

Ведучий: Прожила Леся Українка дуже мало-всього 42 роки. Але багато залишила нам у спадок. Ми завжди будемо пам'ятати про неї і з любов'ю читати її вірші.

(Звучить пісня «Тиша морська»)

На рідній Волині зросла
І пісні та мужності сила
По всій Україні пішла,
Досвітні вогні засвітила.

Лишила нам скарби свої
І світочем стала Вкраїни.
То ж пісня не змовкне її
І слава повік не загине.

Всі разом: Безсмертна у віках, в душі народу
Ти довго, Лесю, будеш жити.
І ми клянемося щиросердно
Твоїм ідеям послужити!

(Протягом свята на проекторній дошці демонструються слайди-фотографії з життя Лесі Українки)